

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/161/2020
Identifikačné číslo spisu: 8112219875
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8112219875.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ M. W. - J., s miestom podnikania v M., W. X, Y: XX XXX XXX, 2/ BENC, s.r.o., so sídlom v Prešove, Jesenná 8, IČO: 36 506 451, 3/ PONECO, s.r.o., so sídlom v Prešove, Jesenná 12, IČO: 36 707 996, 4/ CORS, spol. s r.o., so sídlom v Prešove, Jesenná 8, IČO: 36 467 057, 5/ M. W., bývajúceho v M., Q. XX, všetci zastúpení JUDr. Michalom Fecil'akom, advokátom v Prešove, Jesenná 8, proti žalovaným 1/ Prešovskému samosprávnemu kraju, so sídlom v Prešove, Námestie mieru 2, IČO: 37 870 475, 2/ Mestu Prešov, so sídlom v Prešove, Hlavná 73, IČO: 00 327 646, zastúpenému JUDr. Alojzom Naništom, advokátom v Prešove, Sládkovičova 8, o náhradu za vecné bremeno, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10C/133/2012, o dovolaní žalobcov 1/ až 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. januára 2020 sp. zn. 14Co/17/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. januára 2020 sp. zn. 14Co/17/2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d' a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. apríla 2019 č. k. 10C/133/2012-890 zamietol žalobu žalobcov 1/ až 5/, ktorou sa voči žalovaným 1/ a 2/ domáhali zaplatenia náhrady za vecné bremeno, ktoré v prospech žalovaného 1/ zaťažovalo ich nehnuteľnosti - pozemky bližšie špecifikované v žalobe; žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcom 1/ a 5/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na čl. 2 ods. 3, čl. 20 ods. 1, ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 5 základných princípov zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 3 ods. 1, § 39, § 123, §151n ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 151o ods. 1, ods. 2, § 151p ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 ods. 1,2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) uviedol, že žalobcovia sú vlastníckymi nehnuteľnosťami, na ktorých boli postavené stavby obmedzujúce ich vlastnícke právo a zároveň

konštatoval, že následná zmena žaloby spočívajúca v konkretizovaní žalovaných súm za jednotlivé pozemky nemá vplyv na včasnosť podania ich žaloby. Súd poukázal na to, že v danom prípade nemožno poskytnúť zámennou zmluvou vlastníčkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok z dôvodu, že žalobcovia sa domáhajú náhrad za vecné bremeno za obdobie rokov 2009 až 2012, pričom v rokoch 2014 a 2015 tieto pozemky v ich vlastníctve odpredali Národnej diaľničnej spoločnosti. Následne súd konštatoval, že na prejednávanej vec prihliadal nie len z pozitívno-právneho, ale aj z jusnaturalistického pohľadu, a preto ju posúdil aj cez prizmu dobrých mravov. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobcovia sú personálne prepojení osobou žalobcu 5/ a to s poukazom na zmluvu o postúpení pohľadávky, keďže za postupcu, ako aj štyroch postupníkov je podpísaný práve žalobca 5/, ako aj s poukazom na iné prevody medzi žalobcami. Títo žalobcovia podľa záveru súdu vedeli, že budú obmedzení na svojich vlastníckych právach, pretože cestné teleso sa na týchto pozemkoch už v čase ich kúpy na pozemkoch nachádzalo, pričom išlo o oprávnenú stavbu, čo žalobcovia v konaní ani nespochybovali. Na základe uvedeného súd uzavrel, že žalobcovia v čase kúpy chceli byť práve uvedenou stavbou na svojich vlastníckych právach obmedzení, keďže im bol známy faktický stav pozemkov. Čo sa týka ceny za obmedzenie vlastníckeho práva určenej v znaleckých posudkoch, k uvedenej súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovia nepredložili žiadnu ponuku realitných kancelárií, ktorá by aspoň približne kopírovala faktický stav sporných pozemkov, teda ponuku na predaj/prenájom pozemkov, na ktorých sa nachádza stavba cesty, preto nebolo možné hovoriť o trhových cenách za náhradu užívania takýchto nehnuteľností, keďže ani samotný trh na takéto ponuky nereaguje. Súd uviedol, že uvedené obmedzenie malo byť zohľadnené v kúpnej cene nehnuteľnosti, za akú ju žalobcovia nadobudli, keďže žalobcovia prostredníctvom kúpnych zmlúv vstúpili do právneho postavenia svojich predchodcov, v dôsledku čoho nemohli predpokladať, že výkon ich vlastníckeho práva bude vo väčšom rozsahu ako bol výkon ich právneho predchodcu. Keďže žalobcovia uvedené pozemky scudzili zmluvami v prospech Národnej diaľničnej spoločnosti, súd mal za to, že zisk z uvedeného predaja nahradil zhodnotenie finančných prostriedkov, napr. prostredníctvom úroku v peňažnom ústave. Na základe zisteného skutkového stavu súd uzavrel, že žalobcom na jednej strane vlastnícke právo svedčí, avšak na druhej strane v predmetnom prípade dochádza k zneužívaniu uvedeného vlastníckeho práva žalobcami, a to špekulatívnym nadobudnutím vlastníckeho práva len za účelom vytvorenia zisku v dôsledku právnych rezíduí z minulosti a konštatoval existenciu desiatok sporov vedených na tunajšom súde žalobcom vo viac-menej rovnakom právnom i spoločenskom kontexte. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ až 5/ rozsudkom 28. januára 2020 sp. zn. 14Co/17/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil; žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcom 1/ a 5/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie. Ako ďalej uviedol, predmetom konania je nárok žalobcov na priznanie finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena v zmysle § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. za obdobie od 1. júla 2009 do 11. júla 2012 a hoci sa stotožnil so závermi zasadnutia občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 10. januára 2013 v zmysle, ktorých niet žiadnej zákonnej prekážky na to, aby sa vlastníčkovi trpiaceho pozemku zastaveného pozemnou komunikáciou priznala primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena, zdôraznil, že žalobcovia predmetné pozemky predali Národnej diaľničnej spoločnosti, za čo im v zmysle kúpnej zmluvy bola poskytnutá finančná náhrada. Preto odvolací súd bol toho názoru, že za takéhoto stavu pozitívne rozhodnutie o vyhovení žalobe na priznanie nároku na zriadené vecné bremeno (žalobcami formulované ako nárok na opakované plnenie) by zjavne odporovalo základnej zásade civilného práva, a to zásade ekvity, v zmysle ktorej sa na právne vzťahy má aplikovať tzv. mimoprávny systém pravidiel, akým je aj inštitút dobrých mravov. Preto odvolací súd uzavrel, že právo žalobcov na priznanie náhrady za zriadenie vecného bremena je nevyhnutné podrobiť tomuto kritériu vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovia slobodne nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, na ktorých výkon vlastníckeho práva bol obmedzený vzhľadom na v čase prevodu vlastníckeho práva už existujúcu stavbu cestného telesa. S poukazom na uvedené, odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie, považoval priznanie nárokov žalobcov v súvislosti so zriadením vecného bremena na ich nehnuteľnostiach za poskytnutie ochrany nároku, ktorého výkon je v rozpore s dobrými mravmi. O nároku na náhradu trov odvolacieho

konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ až 5/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie s tým, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa sudy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Napriek obsahovo obšírnemu dovolaniu, podávajúcemu dôkladný skutkový a právny rozbor veci, možno dovolanie zhrnúť v tom zmysle, že žalobcovia platne nadobudli vlastnícke právo k pozemkom, aj keď sa v čase prevodu vlastníckych práv na nich nachádzali inžinierke stavby cestných komunikácií, a preto boli vo svojich vlastníckych právach následne týmto stavbami obmedzení, za čo by im mala opatriť primeraná náhrada. Namietali, že hoci odvolací súd konštatoval, že náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. nemožno vylúčiť a napriek tomu, že už v obdobnej právnej veci vedenej na Okresnom súde Prešov sp. zn. 14C/72/2012 bolo právoplatne rozhodnuté, že nároky žalobcov nie sú v rozpore s dobrými mravmi, v tomto spore nárok na primeranú náhradu súdmi nižších inštancií im priznaný nebol z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, pretože žalobcovia pri nadobudnutí nehnuteľností vedeli o ich zaťažení a neskôr za tieto nehnuteľnosti získali finančnú náhradu pri ich predaji. Nesprávnosť právneho posúdenia preto dovolatelia vzhľadali v mylnej aplikácii dobrých mravov na predmetnú vec s tým, že odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dôvodili početnými rozhodnutiami dovolacieho súdu týkajúcich sa nie len nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia pri obmedzení vlastníckeho práva vlastníka nehnuteľnosti zastavanej stavbou, resp. odplaty za užívanie takejto nehnuteľnosti (8Cdo/139/2014, 4Cdo/52/2009, 8Cdo/186/2018), ale aj rozhodnutiami týkajúcimi sa aplikácie dobrých mravov (sp. zn. 3Cdo/257/2009, 3Cdo/144/2010, 3Cdo/19/2008, 5Cdo/140/2007, či nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 94/2011), a v neposlednom rade poukázali aj na rozhodnutie sp. zn. 1Cdo/44/2010 týkajúce sa záväznosti už vyriešenej právnej otázky. Navrhli preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu poukázal na to, že ani jedno rozhodnutie dovolacieho súdu, na ktoré dovolatelia vo svojom dovolaní poukazujú, nevychádzalo z takých skutkových zistení v danom mieste a čase, ku ktorému dospel odvolací súd, ako v posudzovanej veci, a preto navrhol dovolanie odmietnuť.

5. Žalovaný 1/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ

uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Podľa názoru žalobcov je ich dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a z obsahu dovolania je zrejmé, že súd by mal byť v konaní o finančnú náhradu za užívanie cudzieho pozemku viazaný právoplatným posúdením totožného, resp. obdobného nároku iným súdom (vyjadreným vo výroku rozhodnutia) za iné časové obdobie s tým, že poukázali na odklon od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/44/2010.

11. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

12. Predmetnou otázkou (viď vyššie bod 10.) sa už dovolací súd zaoberal v dovolateľmi označenom rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/44/2010 (R 40/2013), ktoré treba považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

13. Podľa § 226 CSP právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia. Podľa § 227 ods. 1 CSP doručený rozsudok, ktorý nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný. Podľa § 228 ods. 1 CSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

14. Právoplatným rozsudkom súdu, ktorým sa ukladá povinnosť, sa adresátom účinkov záväznosti tohto rozhodnutia označeným v ustanovení § 228 ods. 1 CSP zakladá prekážka právoplatne rozhodnutej veci (§ 230 CSP). Účinky tohto právoplatného rozhodnutia sa vzťahujú na strany sporu (účastníkov konania), v ktorom bolo vydané; jeho výrok je záväzný pre súdy a iné štátne orgány, a to aj vtedy, ak ako predbežnú otázku posudzujú právny vzťah medzi týmito účastníkmi, ktorý sa vyriešil uvedeným právoplatným súdnym rozhodnutím (pozri aj Števček, Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok. Komentár, Praha 209, s. 425).

15. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/44/2010 (R 40/2013) v súvislosti s viazanosťou súdu posúdením hmotnoprávneho vzťahu strán sporu v inom súdnom konaní v nadväznosti na ustanovenie § 230 CSP, resp. vtedy platného § 159 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) uviedol, že pokiaľ ide o iný (nie ten istý) nárok (predmet konania), zásadne platí, že ak v skončenom konaní účastníkov došlo právoplatným súdnym rozsudkom k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa aj tento (nový) nárok (neidentický s predmetom skončeného konania) odvodzuje, je súd v tomto ďalšom (novom) občianskom súdnom konaní pri zodpovedaní predbežnej otázky (ktorá právoplatným súdnym výrokom sa už vyriešila ako vec sama) týmto vyriešením viazaný. (...) Súd preto nesmie vychádzať z iného záveru o (ne)existencii uloženej povinnosti medzi tými istými účastníkmi, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté.

16. Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená a akékoľvek jej „nové“ právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov je neprípustné. Iné riešenie by znamenalo, že súd môže porušiť viazanosť uloženú mu zákonom v § 228 ods. 1 CSP. Pokiaľ súd

spomenutý prejudiciálny účinok ignoruje (nevezme za základ pre svoje rozhodnutie prejudikovaný hmotnoprávny vzťah a rozhodne v rozpore s prejudikovaným hmotnoprávnym vzťahom), nerešpektuje záväzné súdne rozhodnutie a koná v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v zmysle ktorej môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (viď čl. 2 ústavy). Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre venuje ochrane právnej istoty ako základnému aspektu právneho štátu náležitú pozornosť (viď najmä rozsudky vo veci *Brumărescu* proti Rumunsku z 28. októbra 1999 a vo veci *Ryabykh* proti Rusku z 24. júla 2003).

17. Otázkou prejudiciálneho účinku právoplatného rozhodnutia sa zaoberala nielen judikatúra najvyššieho súdu, ale aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Ústavný súd v náleze II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010 rozhodol o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), zdôrazniac, že vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z ustanovenia § 135 ods. 2 OSP (teraz § 194 ods. 1,2 CSP), ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní podľa § 159 ods. 2 OSP (teraz § 228 ods. 1 CSP) všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. V uznesení I. ÚS 170/2015-15 z 1. apríla 2015 ústavný súd uviedol, že ani samotná skutočnosť, že napriek veci už právoplatne meritórne rozhodnutej môže existovať aj iný pohľad na túto identickú vec, nie je dostatočným dôvodom na nové rozhodnutie o tejto veci, pretože aj tento iný pohľad na tú istú záležitosť mal byť a mohol byť predmetom prieskumu v rámci už právoplatne skončeného konania.

18. Okresný súd Prešov rozsudkom z 13. januára 2016 č. k. 14C/75/2012-506 čiastočne vyhovel žalobcom 1/ a 2/ (v dovolaní posudzovanom spore žalobcovi 5/) a žalovanému (Prešovský samosprávny kraj so sídlom v Prešove) uložil povinnosť zaplatiť obom žalobcom po 8.645,12 eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 30. novembra 2017 sp. zn. 2Co/93/2016 odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcovia v uvedenej veci žiadali vydanie náhrady za užívanie pozemku v ich podielovom spoluvlastníctve titulom bezdôvodného obohatenia za obdobie od 17. januára 2005 do 16. januára 2007. Súd nižších inštancií vyhodnotil ich nárok ako opodstatnený vo vzťahu k pozemku nachádzajúceho sa pod cestou III. triedy (parcela KN C č. XXXX/XX zapísaná na LV č. XXX, k. ú. O.), za ktorého užívanie, avšak už titulom náhrady za zriadené vecné bremeno si uplatňoval žalobca 5/ svoje nároky aj v posudzovanom spore.

19. Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore strán, nie je rozhodujúce, či súd v (skoršom) právoplatne skončenom konaní spor správne alebo nesprávne právne posúdil (napr. aj pokiaľ ide o otázku nepoužitia korektívu dobrých mravov, ktorú už, vychádzajúc z okolností konkrétnej veci, súdy ako predbežnú otázku vyriešili). So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená a akékoľvek jej „nové“ právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov je neprípustné. Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces.

20. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci odvolací súd nerešpektoval prejudiciálny účinok právoplatného rozsudku Okresného súdu Prešov z 13. januára 2016 č. k. 14C/75/2012-506 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 30. novembra 2017 sp. zn. 2Co/93/2016, ktorým bola s účinkami *ex tunc* (deklaratórny rozsudok) poskytnutá ochrana už porušeným subjektívnym právam žalobcu 5/ vyplývajúcim z jeho hmotnoprávných (majetkových) vzťahov so žalovaným 1/ založených na existencii stavby a užívaní pozemku stavbou cesty stojacou na pozemku vo vlastníctve žalobcu 5/, ktoré existovali aj v období rozhodnom pre posúdenie opodstatnenosti v prejednávanej žalobe o náhradu za zriadené vecné bremeno zo

zákona. Záver odvolacieho súdu najmä vo vzťahu k žalobcovi 5/, že priznanie nárokov v súvislosti so zriadením vecného bremena na nehnuteľnosti možno považovať za poskytnutie ochrany nároku, ktorého výkon je v rozpore s dobrými mravmi, preto nie je správny.

21. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľov, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu sa riešením predmetnej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcov je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Zároveň je aj dôvodné (§ 432 ods. 2 CSP), lebo žalobcovia opodstatnene namietajú, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Preto dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

22. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok